

Sygn. akt IV U 1109/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSR del. Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2014r. w S.

odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 24 lipca 2013 r. Nr (...)

w sprawie A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do odsetek

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 1109/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 lipca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił A. B. prawa do odsetek. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 lutego 2013 r., który uprawomocnił się 14.05.2013 r., wydał w dniu 24 lipca 2013 r. decyzję o przyznaniu prawa do wypłaty emerytury za okres od 01.10.2011 r. do 22.11.2012 r. Wypłata emerytury została zawieszona ze względu na oczekiwanie na zaświadczenie z zakładu pracy o osiągniętym przychodzie w okresie od 01.10.2011 r. do 31.12.2012 r.

Odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego wniosła ubezpieczona A. B. wnoszą o jej zmianę i nakazanie organowi rentowemu wypłatę odsetek ustawowych od przyznanego zaległego świadczenia poczynając od dnia wymagalności każdego miesięcznego świadczenia. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż organ rentowy w dniu 13.10.2011 r. wydał decyzję wstrzymującą z dniem 01.10.2011 r. wypłatę emerytury na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., a więc na podstawie przepisu uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny od chwili jego wprowadzenia. Organ rentowy nie miał zatem podstaw do zawieszenia wypłaty

emerytury, dlatego należy uznać, że ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie ubezpieczonej emerytury (odwołanie k.2-3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k. 4-5).

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 18 marca 2009 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej A. B. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2009 r. (decyzja z dnia 18.03.2009 r. k.41-42 akt organu rentowego).

Decyzją z dnia 13 października 2011 r. organ rentowy wstrzymał wypłatę ubezpieczonej emerytury od dnia 1 października 2011 r. z uwagi na kontynuowanie przez wymienioną zatrudnienia (decyzja z dnia 13.10.2011 r. k.162 akt organu rentowego). Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona i po rozpoznaniu odwołania Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie IV U 857/11 oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z dnia 13 października 2011 r. Przedmiotowe orzeczenie uprawomocniło się z dniem 25 kwietnia 2012 r. (odpis wyroku k. 167 akt organu rentowego).

Następnie dnia 10 grudnia 2012 r. do Sądu Okręgowego w Siedlcach wpłynęła skarga ubezpieczonej A. B. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV U 857/11 i jako podstawę wznowienia wskazano wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie K2/12 stwierdzający, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych i niektórych innych ustaw jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt IV U 1050/12 Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV U 857/11 i poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 13 października 2011 r., w ten sposób że ustalił A. B. prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r., natomiast wniosek A. B. o wypłatę odsetek przekazał do rozpoznania organowi rentowemu (wyrok z dnia 15.02.2013 r. k.18 akt IV U 1050/12).

Decyzją z dnia 25 marca 2013 r. organ rentowy zawiesił postępowanie w sprawie rozpoznania wniosku o wypłatę odsetek, w związku z wniesieniem apelacji od wyroku z dnia 15 lutego 2013 r. (decyzja z dn.25.03.2013 r. k.30 akt organu rentowego).

Wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 lutego 2013 r. uprawomocnił się z dniem 14 maja 2013 r. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14.05.2013 r. k.41 akt IV U 1050/12). Odpis wyroku z dnia 14 maja 2013 r. z uzasadnieniem został doręczony organowi rentowemu dnia 10 czerwca 2013 r. (k.53 akt IV U 1050/12).

Decyzją z dnia 24 lipca 2013 r. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15.02.2013 r. organ rentowy przyznał prawo do wypłaty emerytury od dnia 01.10.2011 r. do dnia 21.11.2012 r. (decyzja z 24.07.2013 r. k.86-87 akt organu rentowego).

Decyzją z dnia 24 lipca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił A. B. prawa do odsetek (decyzja z 24.07.2013 r. k.85 akt organu rentowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej A. B. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sprawy jest prawo ubezpieczonej do odsetek z tytułu wstrzymania wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z zm.) jeżeli Zakład - w terminach

przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Cytowany przepis stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nie ustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego niewypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku świadczeń emerytalnych terminy te określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z zm.). Przewidują one, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku ale jedynie wówczas gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym przypadku zachodzi sytuacja gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

W judykaturze (vide przytoczony wyżej wyrok Sądu Najwyższego) dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym.

Reasumując poczynione rozważania konieczne stało się ustalenie czy obiektywnie nieprawidłowa decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2011 r. była następstwem okoliczności leżących po stronie organu rentowego.

Sąd nie uważa, żeby w tym konkretnym przypadku można było mówić o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wypłacie świadczenia emerytalnego ubezpieczonej w związku z zawieszeniem prawa do emerytury na podstawie decyzji z dnia 13 października 2011 r. należy mieć bowiem na uwadze, iż w dacie wydania wskazanej decyzji w obrocie prawnym obowiązywał przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. nr 257, poz. 1726 ze zm.) będący podstawą decyzji z

dnia 13 października 2011 r. w zw. z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazane przepisy były również podstawą oddalenia odwołania ubezpieczonej od decyzji z dn. 13.10.2011 r. przez Sąd Okręgowy w Siedlcach w sprawie o sygn. akt IV U 857/11. Sytuacja prawna uległa zmianie po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny dnia 13 listopada 2012r w sprawie K2/12. Trybunał stwierdził w niniejszym wyroku, że art.28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz.1726 ze zm.) w związku z art.103a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.), dodanym przez art.6 pkt 2 w/w ustawy z 16 grudnia 2010r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowy wyrok Trybunału Konstytucyjnego opublikowany został dnia 22 listopada 2012 r. i organ rentowy decyzją z dnia 7 lutego 2013 r. wznowił wypłatę emerytury od dnia 22 listopada 2012 r. i wypłacił powyższe świadczenie ubezpieczonej za okres od 22.11.2012r. do 28.02.2013 r. wraz z odsetkami (decyzja z dn. 07.02.2013 r. k.21-22 akt organu rentowego). Organ rentowy stał na stanowisku, że utrata mocy obowiązującej przepisu uznanego za niezgodny z konstytucją następuje dopiero od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, a nie wcześniej. W tym konkretnym przypadku organ rentowy uważał, że wyrok TK z dnia 13 listopada 2012 r. wszedł w życie z dniem 22 listopada 2012 r. i nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur.

Na skutek zaistnienia podstawy do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt IV U 857/11 ubezpieczona dnia 6 grudnia 2012 r. wniosła skargę o wznowienie postępowania w sprawie IV U 857/11. Po rozpoznaniu skargi Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie IV U 1050/12 zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 3 kwietnia 2012 r. i poprzedzając go decyzję organu rentowego z dnia 13 października 2011 r. i ustalił ubezpieczonej prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. Wskazane orzeczenie Sądu było zaskarżone przez organ rentowy apelacją i ostatecznie odpis orzeczenia Sądu II instancji z dnia 14 maja 2013 r. wraz z uzasadnieniem został doręczony organowi rentowemu 10 czerwca 2013 r. Pismem z dnia 11 lipca 2013 r. ubezpieczona została wezwana do dostarczenia zaświadczenia z zakładu pracy stwierdzającego wysokość osiągniętego przychodu w okresie od dnia 01.10.2011 r. do 31.12.2011 r. i w okresie od 1.01.2012 r. do 31.12.2012 r. (k.83 akt organu rentowego). Organ rentowy dnia 24 lipca 2013 r. wydał decyzję wykonującą prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 lutego 2013 r. W ocenie Sądu powyższe okoliczności wskazują, iż do zawieszenia wypłaty emerytury decyzją z dnia 13 października 2011 r. nie doszło zatem na skutek błędnej wykładni przepisów prawa, bowiem w tym czasie nie została stwierdzona niekonstytucyjność przepisów będących podstawą zawieszenia wypłaty świadczeń emerytalnych. Wskazać również należy, iż wobec wniesienia przez ubezpieczoną odwołania od decyzji z dnia 13 października 2011 r. i jego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Siedlcach w sprawie IV U 857/11 organ rentowy nie miał możliwości wznowienia postępowania na wniosek ubezpieczonej w trybie administracyjnym po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Do rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do wypłaty zawieszanej emerytury od dnia 01.10.2011 r. doszło dopiero w sprawie IV U 1050/12 Sądu Okręgowego w Siedlcach. Dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji to dzień wpływu prawomocnego odpisu wyroku z dnia 14 maja 2013 r. Sądu Apelacyjnego w Lublinie wraz z aktami emerytalnymi do organu rentowego w dniu 10 czerwca 2013 r. Do wykonania wyroku przez organ rentowy doszło dnia 24 lipca 2013 r. po wezwaniu ubezpieczonej do złożenia zaświadczenia o uzyskanych przychodach za rok 2011 i 2012 r. zgodnie z pismem z dnia 11 lipca 2013 r. Nie można zatem mówić w niniejszych okolicznościach, że organ rentowy pozostawał w opóźnieniu w wypłacie świadczenia emerytalnego ubezpieczonej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.